Міністерство освіти і науки України

Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

Навчально-науковий інститут фінансів, економіки,
управління та права
Кафедра фінансів, банківського бізнесу та оподаткування

ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА: ДЕРЖАВА, РЕГІОН, ПІДПРИЄМСТВО

Матеріали X Міжнародної
науково-практичної конференції

13 травня 2026 р.

Полтава
2026

Міністерство освіти і науки України
Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
Навчально-науковий інститут фінансів, економіки, управління та права
Кафедра фінансів, банківського бізнесу та оподаткування
Білостоцький технологічний університет (Польща)
Університет прикладних наук (Литва)
Університет ISMA (Латвія)
«1 грудня 1918 р.» Університет Альба Юлія (Румунія)
Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Кафедра фінансів
Інститут регіональних досліджень ім. М.І. Долішнього НАН України
Національний інститут стратегічних досліджень
Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця
Національний університет водного господарства та природокористування

ЗБІРНИК

X Міжнародної науково-практичної конференції

«ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА: ДЕРЖАВА, РЕГІОН, ПІДПРИЄМСТВО»

13 травня 2026 р.

Полтава
2026

УДК 004.658:005.934

Ульянченко Аміна Віталіївна,
студентка
Науковий керівник: Худолій Юлія Сергіївна,
кандидат економічних наук, доцент
Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

BI- ТА ERP-СИСТЕМИ ЯК ІНСТРУМЕНТ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ЕНЕРГЕТИЧНИХ ЗАГРОЗ

В сучасних умовах економічна безпека підприємств стала однією з найважливіших складових стабільної роботи будь-якої компанії. Особливо це стосується великих промислових підприємств, діяльність яких сильно залежить від енергетичних ресурсів, логістики та стабільності роботи обладнання. Останні роки показали, що енергетичні загрози можуть суттєво впливати на діяльність підприємств через перебої електроенергії, підвищення цін на енергоресурси, проблеми з постачанням матеріалів та кіберзагрози. Саме тому підприємства все більше використовують сучасні інформаційні системи для контролю та захисту своїх бізнес-процесів. В сучасних умовах важливу роль у забезпеченні економічної безпеки підприємств сьогодні відіграють ERP- та BI-системи.

ERP-системи (Enterprise Resource Planning) забезпечують інтеграцію фінансових, логістичних, виробничих, кадрових та закупівельних процесів підприємства в єдиному цифровому середовищі. Такий підхід сприяє централізації інформаційних потоків і підвищує оперативність прийняття управлінських рішень, особливо в умовах кризових ситуацій та нестабільності зовнішнього середовища. Практика функціонування великих промислових та енергетичних проєктів у Канаді, зокрема на об'єктах у провінції British Columbia, демонструє важливість використання сучасних цифрових систем для координації персоналу, контролю матеріальних ресурсів, логістики, документації та дотримання вимог безпеки.

Використання ERP-систем дозволяє підприємствам підвищувати ефективність управління ресурсами та оптимізувати витрати. Зокрема, системи забезпечують автоматизований моніторинг складських залишків, планування закупівель, контроль витрат та аналіз фінансових показників діяльності підприємства. В умовах енергетичних загроз і нестабільності енергопостачання це набуває особливого значення, оскільки помилки в управлінні ресурсами або перебої в операційній діяльності можуть спричиняти суттєві фінансові втрати. Крім того, ERP-системи сприяють оперативному реагуванню на ризикові ситуації та забезпечують стабільність функціонування підприємства.

Важливу роль у системі економічної безпеки підприємства також відіграють BI-системи (Business Intelligence), які використовуються для аналізу значних масивів даних і прогнозування потенційних ризиків. За допомогою BI-технологій здійснюється аналіз фінансових показників, ефективності використання персоналу, енергоспоживання та продуктивності виробництва. Це створює підґрунтя для підвищення якості управлінських рішень та адаптації підприємств до змін зовнішнього середовища. Особливо актуальним використання BI-систем є для підприємств промислового та енергетичного секторів, діяльність яких характеризується високою ресурсоємністю та залежністю від стабільності енергетичних ринків.

Однією з ключових переваг BI-систем є можливість прогнозування ризиків на основі аналітичної обробки даних. Зокрема, системи здатні аналізувати коливання цін на енергоресурси, ризики затримки поставок, імовірність технічних несправностей

обладнання та інші фактори, що впливають на стабільність діяльності підприємства. Це дозволяє завчасно формувати резервні сценарії реагування та мінімізувати потенційні збитки. Крім того, BI-системи забезпечують візуалізацію даних і автоматизоване формування звітності, що спрощує процес управління та підвищує прозорість інформаційних потоків.

Ще однією важливою перевагою ERP та BI-систем є покращення інформаційної безпеки. Всі дані підприємства зберігаються в єдиній системі, що дозволяє контролювати доступ до інформації та зменшує ризик втрати важливих документів або даних. Для великих підприємств це є дуже важливим, особливо в умовах енергетичних та кіберзагроз.

Отже, в умовах посилення енергетичних ризиків, цифрової трансформації економіки та зростання рівня невизначеності зовнішнього середовища BI- та ERP-системи набувають стратегічного значення у забезпеченні економічної безпеки підприємств. Їх використання дозволяє інтегрувати фінансові, виробничі та логістичні процеси в єдине інформаційне середовище, забезпечувати оперативний моніторинг ресурсів, здійснювати аналіз ризиків і прогнозування можливих кризових ситуацій. Водночас застосування аналітичних інструментів BI та функціональних можливостей ERP-систем сприяє підвищенню якості управлінських рішень, оптимізації витрат, мінімізації втрат від енергетичних перебоїв та підвищенню стійкості підприємств до зовнішніх загроз.

Таким чином, цифрові інформаційні системи стають не лише засобом автоматизації діяльності підприємства, а й важливим елементом формування його економічної стійкості та конкурентоспроможності в умовах сучасних енергетичних викликів.

Література

1. Davenport T. H. *Competing on analytics: the new science of winning*. Boston: Harvard Business Review Press, 2007.
2. Onyshchenko S., Hlushko A., Yanko A. Role and importance of information security in a pandemic environment. Economics and Region, 2020, 2(77), 103-108. DOI: https://doi.org/10.26906/EiR.2020.2(77).1954.
3. Monk E., Wagner B. *Concepts in enterprise resource planning*. Boston: Cengage Learning, 2013.
4. Government of Canada. *2023 progress report on the 2030 emissions reduction plan*. Ottawa: Government of Canada, 2024.
5. Canadian Centre for Cyber Security. *The cyber threat to Canada's oil and gas sector*. Ottawa: Government of Canada, 2023.
6. Olszak C. M., Ziemba E. Business intelligence systems in the holistic infrastructure development supporting decision-making in organisations. *Interdisciplinary Journal of Information, Knowledge and Management*. 2012. Vol. 7. P. 47–58.
7. *Top reliability challenges to Canada's energy system*. *Energy Regulation Quarterly*. 2024.
8. Hlushko, A. & Khudolii, Yu. Transformation of Ukraine's energy system in the context of European integration and the green transition. Chapters 2 of Monographs, in: "Heritage of European science'2026",.Karlsruhe, Germany, ScientificWorld-NetAkhatAV, No. sge47-04 (2026), pages 21–29. DOI: https://desymp.promonograph.org/index.php/sge/issue/view/sge47-04/sge47-04.
9. Onyshchenko S., Hlushko A., Maslii O., Chumak O. Digital transformation of the national economy in the context of information environment development in Ukraine. *Transformations of national economies under conditions of instability*. Tallinn, Estonia, Scientific Route OÜ. 2024. P. 169–197. DOI: https://doi.org/10.21303/978-9916-9850-6-9.ch6.